

N:o 53.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående vissa ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften; gifven Stockholms slott den 10 april 1896.

Under återopande af bilagda protokoll öfver finansärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att besluta, att §§ 3 och 37 i nådiga förordningen angående stämpelafgiften den 9 augusti 1894 skola i nedannämnda delar erhålla följande förändrade lydelse:

§ 3.

I afseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 7 § nämnda undantag, denna tariff:

	1 Afd.		2 Afd.		3 Afd.		4 Afd.		5 Afd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Bevis, produktions-, — — — — —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ om registrering, tecknadt å ordning för aktiebolag eller stadgar för förening för ekonomisk verksamhet eller å protokoll om beslut angående ändring i sådant bolags ordning eller sådan förenings stadgar eller å framställning om medlems inträde i eller afgång ur sådan förening										
						fritt				

§ 37.

Har genom misskrifning eller annorledes stämpel blifvit för sitt ändamål obrukbar, må densamma, helarksstämpel likväl allenast så framt det blad, hvarå stämpeln är satt, är ostympadt, hos försäljningsman utbytas mot annan stämpel. Dyligt utbyte må äfven ega rum för stämpel å vaxel, som på grund af uteblifvet godkännande återgått till vaxelutställaren, då af denne blifvit ådagalagdt, att vaxeln icke blifvit för sitt ändamål använd. Vid utbyte, som här är omförmäldt, skall för hvarje stämpel betalas 3 öre.

Stämplor — — — erhållits.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

Under Hans Maj:ts
Min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF.

Clæ's Wersäll.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 april 1896.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern **BOSTRÖM**,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve **DOUGLAS**,
 Statsråden: friherre **ÅKERHIELM**,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM,
 friherre **RAPPE**,
CHRISTERSON,
WERSÄLL,
ANNERSTEDT.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet **Wersäll** anförde:

Sedan Kongl. Maj:t under den 28 juni 1895 beslutit lagar om aktiebolag, om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, om aktiebolag, som drifva försäkringsrörelse, samt om registrering af bankaktiebolag, har inom justitiedepartementets lagbyrå blifvit uppgjord en promemoria om de ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften, hvilka af omförmälda lagars innehåll ansåges böra föranledas; och har chefen för nämnda

departement med skrifvelse den 11 oktober 1895, för den vidare behandling, som kunde finnas erforderlig, till finansdepartementet öfverlemnade berörda promemoria, som är af följande lydelse:

1:o. *Nya tariffsatser* infogas:

för *kungörelse* i anledning af ansökan om tillstånd att nedsätta aktiebolags kapital (Lagen om aktiebolag 26 § 2 mom.);

för *kungörelse* i anledning af ansökan om upplösning af aktiebolag eller registrerad förening (Lagen om aktiebolag 55 § 1 mom., Lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet 37 § 1 mom.).

För båda slagen af kungörelser lära stämpelpapper böra vara desamma som för offentlig stämning.

2:o. Stämpelfrihet medgifves:

för *bevis* om registrering, tecknadt å ordning för aktiebolag eller stadgar för förening för ekonomisk verksamhet eller å protokoll om beslut angående ändring i sådant bolags ordning eller sådan förenings stadgar eller å framställning om medlems inträde i eller afgang ur sådan förening (Lagen om aktiebolag 69 § 3 mom. eller 70 § 2 mom., Lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet 50 § 2 mom., 59 § 3 mom. eller 60 § 2 mom.);

för *bevis*, att registrering af anmälan till aktiebolagsregistret eller föreningsregistret blifvit vägrad, (Lagen om aktiebolag 68 § 2 mom., Lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet 58 § 2 mom.);

för *kallelsebef* i anledning af ansökan om tillstånd att nedsätta aktiebolags kapital (Lagen om aktiebolag 26 § 2 mom.);

för *kallelsebef* till aktieegare om bolagsstämma eller till medlem af registrerad förening om sammanträde (Lagen om aktiebolag 38 §, Lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet 21 §);

för *protokoll*, vid underdomstol, om förordnande af gode män eller likvidatorer enligt Lagen om aktiebolag 55 § eller Lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet 37 §;

för *protokoll* eller *resolution* om föreläggande enligt Lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet 58 eller 66 §; huruvida protokoll skall i dylikt ärende föras, beror på lydelsen af den till handläggning inom civildepartementet öfverlemnade, ifrågasatta kungörelsen om föreningsregistrens förande m. m.

Uti infordradt, den 20 sistlidne mars inkommet underdånigt utlåtande hafva statskontoret och kammarrätten anfört, hurusom uti ifrågavarande promemoria, med hänvisning till § 26 mom. 2 i lagen om aktiebolag samt till § 55 mom. 1 i samma lag och § 37 mom. 1 i lagen om registrerade före-

ningar för ekonomisk verksamhet, föreslagits, att i stämpelförordningen skulle införas nya tariffsatser *dels* för kungörelse i anledning af ansökning om tillstånd att nedsätta aktiebolags kapital, *dels ock* för kungörelse i anledning af ansökning om upplösning af aktiebolag eller registrerad förening, i båda dessa fall till samma belopp som för offentlig stämning eller 1 krona.

Beträffande det förra af dessa tillägg hafva embetsverken endast anmärkt, att åt rubriken syntes böra gifvas samma benämning, hvarmed den stämpelpligtiga handlingen i åberopade lagrum betecknades, eller: "kallelse å okände borgenärer". Hvad det senare tillägget vidkomme, ansåge embetsverken, att, då enligt deras förmenande kungörelse i dessa fall icke komme att utfärdas i sådan form, att den kunde anses såsom utgående expedition och såsom sådan med stämpel beläggas, den för dylik kungörelse föreslagna stämpelafgiften icke borde ifrågakomma.

Mot det föreliggande förslaget, så vidt det afsåge stadganden om stämpelfrihet för vissa deri angifna handlingar, hade embetsverken ej annat att erinra, än dels att åt den föreslagna rubriken: "bevis att registrering af anmälan till aktiebolagsregistret eller föreningsregistret blifvit vägrad" syntes riktigare böra gifvas följande lydelse: "Underrättelse angående beslut om vägrad registrering", och dels att de två föreslagna nya rubrikerna: "kallelse-bref" lämpligen borde sammanslås till en.

I enlighet med hvad sålunda förekommit hafva embetsverken föreslagit vissa tillägg till § 3 i nådiga förordningen angående stämpelafgiften den 9 augusti 1894 samt dervid tillika meddelat, att, då ännu icke vore afgjort, huruvida protokoll skulle föras i ärende rörande sådant föreläggande, som omförmäldes i §§ 58 och 66 af lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, i det af embetsverken uppgjorda förslaget icke intagits bestämmelse om stämpelfrihet för protokoll i dylikt ärende.

Med afseende å hvad sålunda anförts hemställer jag, att Kongl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att besluta, att § 3 i nådiga förordningen angående stämpelafgiften den 9 augusti 1894 måtte i nedannämnda delar erhålla följande förändrade lydelse:

I afseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 7 § nämnda undantag, denna tariff:

	1 Afd.		2 Afd.		3 Afd.		4 Afd.		5 Afd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
<i>Bevis</i> , produktions-, — — — — —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
” om registrering, tecknadt å ordning för aktiebolag eller stadgar för förening för ekonomisk verksamhet eller å protokoll om beslut angående ändring i sådant bolags ordning eller sådan förenings stadgar eller å framställning om medlems inträde i eller afgang ur sådan förening ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
					<i>fritt</i>					
<i>Instrument</i> ; — — — — —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Kallelse</i> å okände borgenärer i anledning af ansökning om tillstånd att nedsätta aktiebolags kapital	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
<i>Kallelsebref</i> i anledning af ansökning om tillstånd att nedsätta aktiebolags kapital eller till aktieegare om bolagsstämma eller till medlem af registrerad förening om sammanträde ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
” i mål angående — — — — —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
					<i>fritt</i>					
<i>Protokoll</i> vid underdomstol om förordnande eller entledigande af förmyndare — — — — —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
” vid underdomstol, om förordnande af gode män eller likvidatorer enligt lagen om aktiebolag eller lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
					<i>fritt</i>					

	1 Afd.		2 Afd.		3 Afd.		4 Afd.		5 Afd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
<i>Resolution</i> , kommunikations- ” angående föreläggande enligt lagen om registrerade före- ningar för ekonomisk verk- samhet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Underrättelse</i> eller uppgift rörande utmätning — ” angående beslut om vägrad registrering af anmälan till aktiebolagsregistret eller före- ningsregistret.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
					<i>fri</i>					
					<i>fri</i>					

Med förmälan att vid Sveriges allmänna handelsförenings årsmöte den 13 augusti 1895 upplysts, att sådant utbyte, som enligt § 37 i gällande förordning angående stämpelafgiften är medgifvet för den händelse, att stämpel genom misskrifning eller annorledes blifvit för sitt ändamål obrukbar, vägrats hvad anginge stämpel, åsatt vaxelblankett, hvarå accept sedermera icke erhöles, samt att föreningen med anledning häraf beslutit öfverlemna åt sin styrelse att, på sätt denna funne lämpligt, söka åstadkomma sådan rättelse med afseende å tolkningen af nämnda §, att utbyte ej måtte vägras för stämpel, som blifvit åsatt dylik vaxelblankett, har i en till Kongl. Maj:t ingifven skrift styrelsen för nämnda förening, med åberopande af innehållet i ett skriften bilagdt protokoll öfver mötesförhandlingarne, i underdånighet anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes taga berörda angelägenhet i nådigt öfvervägande, hvarvid styrelsen tillika hemställt, huruvida icke, till undanrödjande af det oförmällda missförhållandet, lämpligen kunde till ofvan åberopade § fogas ett tillägg, så lydande: "Dylikt utbyte må äfven ega rum för stämplor till handlingar, innefattande uppdrag om inkassering af penningar, anvisningar eller icke accepterade vaxlar, som på grund af bristande betalning eller uteblifvet godkännande

återgått till utfärdarne, och af handlingen otvetydigt framgår, att den icke för sitt ändamål blifvit använd“.

Häröfver hafva statskontoret och kammarrätten, på nådig befallning, afgifvit underdånigt utlåtande och deruti till en början anmärkt, att i den föreliggande framställningen åt det föreslagna tillägget till § 37 gifvits en vida större omfattning än den, hvartill det åt bemälda styrelse lemnade uppdrag bort föranleda, i det att enligt styrelsens förslag rätt till utbyte af stämplars skulle medgifvas icke blott då stämpel blifvit åsatt vaxel, som på grund af uteblifvet godkännande återgått till utställaren, utan jemväl då stämpel blifvit åsatt handling, innefattande uppdrag om inkassering af penningar, anvisning eller vaxel, då dylik handling på grund af bristande betalning återgått till utställaren. Att medgifva stämpelutbyte på den grund, att betalning icke erhållits för stämpelbelagd handling af ifrågavarande slag, vore dock att i fråga om stämpelfrihet införa en grundsats, som, följdriktigt genomförd, skulle kräfva en fullständig omarbetning af lagstiftningen i detta ämne; och redan af detta skäl ansåge embetsverken något afseende å framställningen i denna del icke böra fästas.

Embetsverken hafva vidare framhållit, att begagnande af vaxlar vid köpekontrakt, der kontant betalning icke ifrågakomme, måste lända till reda och ordning samt sålunda och äfven i öfrigt medföra fördel för dem, som hade sin verksamhet inom affärslifvets område; och hafva embetsverken erinrat, hurusom i motiverna till det förslag till ny stämpelförordning, hvilket af dertill utsedde komiterade afgifvits den 27 oktober 1893 och som i hufvudsakliga delar låge till grund för nu gällande förordning i ämnet, anförts, att de afgifter, som till staten utginge under form af stämpel, till sin natur vore af två väsentligen olika slag, nemligen dels sådana, som erlades för expeditioner från offentliga myndigheter, och dels sådana, som utgjordes med anledning af vissa rättshandlingar enskilde emellan, samt att, då det förra slaget af stämpelavgifter allenast afsåge att ersätta staten vissa tjänster, vore deremot det senare slaget att anse såsom en skatt på öfverflyttning af värdebelopp från en hand till en annan, alltså ett komplement till inkomstbeskattningen. Äfven med detta vaxelstämpels syfte vore, efter embetsverkens tanke, förenligt, att sådana bestämmelser i fråga om denna stämpel vidtoges, att vaxelutställaren icke i något fall nödgades att för samma aftal vidkännas vaxelstämpel två gånger, hvilket skulle inträffa, om köparen af en vara af någon anledning, exempelvis i fråga om betalningstiden, icke godkände vaxeln, utan återsände densamma till utställaren och denne utfärdade ny vaxel, ändrad i öfverensstämmelse med köparens önskan. Det kunde ock inträffa, att, då säljaren hos köparen föredroge en vaxel för accept, den sistnämnde föredroge att erlægga

kontant betalning. I sådant fall hade den af säljaren utfärdade vexeln icke vid aftalet kommit till användning, och den å vexeln anbragta stämpeln borde derföre få utbytas, helst stämpelpflichtighet för räkningar icke vore påbjuden. Till förekommande deraf, att stämpel å vexel, som varit för sitt ändamål använd, komme att utbytas mot ny stämpel, erfordrades dock, att vexelutställare, som anmälde stämpel å vexel till utbyte, skulle ådagalägga, att vexeln ej kommit till användning, hvilket syntes embetsverken kunna ske genom framläggande af bref rörande det aftal, vexeln afsåge, eller annorledes.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hafva embetsverken hemställt, att första stycket af § 37 i nådiga förordningen angående stämpelafgiften måtte erhålla följande lydelse: "Har genom misskrifning eller annorledes stämpel blifvit för sitt ändamål obrukbar, må densamma, helarksstämpel likväl allenast så framt det blad, hvarå stämpeln är satt, är ostympadt, hos försäljningsman utbytas mot annan stämpel. Dylikt utbyte må äfven ega rum för stämpel å vexel, som på grund af uteblifvet godkännande återgått till vexelutställaren, då af denne blifvit ådagalagdt, att vexeln icke blifvit för sitt ändamål använd. Vid utbyte, som här är omförmäldt, skall för hvarje stämpel betalas 3 öre".

Från den mening, som innehålles i embetsverkens berörda utlåtande, hafva tre ledamöter varit skiljaktige; och hafva dessa reservanter anført, att med den af omförmälda komiterade uttalade uppfattning af vexelstämpelns syfte blefve vexels stämpelpflichtighet icke beroende af den omständighet, huruvida vexeln kunde användas såsom fordringsbevis och diskonteras, utan fast hellre af det förhållande att den ansåges utgöra ett uttryck för varu- eller penningtransaktion; att i följd häraf såsom vilkor för ett sådant utbyte af vexelstämpel, som nu blifvit ifrågasatt, måste stadgas skyldighet för vederbörande att behörigen styrka, att den transaktion, som föranledt vexelns utställande, icke kommit till stånd; att för fullgörande af en dylik skyldighet så afsevärda svårigheter syntes möta, att medgifvandet i sjelfva verket skulle blifva utan betydelse; samt att i den föreliggande underdåniga framställningen hvarje utredning saknades angående beskaffenheten af de skäl, som kunde förmå en vexelgifvare, till hvilken vexel på grund af uteblifvet godkännande återgått, att genom utställande af en ny vexel rörande samma affär som den förra betala dubbel stämpel. Tillika hafva reservanterne erinrat, att enligt § 22 i vexellagen godkännande af vexel finge inskränkas till en del af vexelsumman, äfvensom att vexlar och anvisningar, betalbara vid uppvisandet, i stor mängd utställes endast för inkassering af förfallna bokfordringar; och i fråga om dylika vexlar hände antagligen ofta, att accept uteblefve på den grund, att varuemottagaren föredroge kontant likvid. På grund af det sålunda anförda hafva reservanterne ansett sig icke kunna till nådigt bifall förorda den under-

dåniga framställningen, utan för sin del hemställt, att densamma icke måtte till någon Kongl. Maj:ts vidare åtgärd föranleda.

Strängt principiellt taget är man visserligen i likhet med nyssnämnde reservanter berättigad säga, att, då vaxelstämpeln är afsedd att utgöra en skatt på öfverflyttning af värdebelopp från en hand till en annan, det för medgifvande af utbyte af stämpel till vaxel, som icke accepterats, icke är nog att styrka, att vaxeln icke användts, utan att det derjemte borde bevisas, att sjelfva den transaktion, som föranledt vaxelns utställande, icke kommit till stånd, i hvilket fall åter medgifvandet blefve i det närmaste värdelöst. Detta betraktelsesätt borde också utan tvifvel vara bestämmande för afgörandet af den föreliggande frågan, derest vår stämpellagstiftning, i likhet med ett flertal främmande länders, vore bygd på den grundsats, att hvarje handling, som utgör ett uttryck för öfverflyttningen af ett värdebelopp från en hand till en annan, skulle vara underkastad stämpel. Detta är emellertid så långt ifrån fallet, att talrika i rörelsen förekommande dylika handlingar, såsom ointecknade skuldebref, räkningar, qvittenser o. s. v., hos oss äro stämpelfria. Vid sådant förhållande och då en vaxel, derå accept icke erhålles, närmast är jemförlig med en icke accepterad räkning, synes mig något hinder ur synpunkten af följdriktighet i stämpelförordningens bestämmelser icke böra möta för medgifvandet af den af Sveriges allmänna handelsförening begärda rätten till utbyte af stämpel, i hvad den afser vaxel, som på grund af uteblifvet godkännande återgått till utställaren. Då det i öfrigt är önskvärdt, att bestämmelserna i stämpelförordningen i möjligast minsta mån verka besvärande på användandet af vaxlar vid köpeaftal, der kontant betalning icke eger rum, samt faran för missbruk förebygges genom fordran, att vaxelutställaren skall ådagalägga, att vaxeln icke blifvit för sitt ändamål använd, anser jag mig ega giltiga skäl att tillstyrka, det Kongl. Maj:t må föreslå Riksdagen att besluta, att § 37 i gällande förordning angående stämpelafgiften skall erhålla följande förändrade lydelse:

Har genom misskrifning eller annorledes stämpel blifvit för sitt ändamål obrukbar, må densamma, helarksstämpel likväl allenast så framt det blad, hvarå stämpeln är satt, är ostympadt, hos försäljningsman utbytas mot annan stämpel. Dylikt utbyte må äfven ega rum för stämpel å vaxel, som på grund af uteblifvet godkännande återgått till vaxelutställaren, då af denne blifvit ådagalagdt, att vaxeln icke blifvit för sitt ändamål använd. Vid utbyte, som här är omförmäldt, skall för hvarje stämpel betalas 3 öre.

Stämplars — — — erhållits.

Hvad föredragande departementschefen sålunda yttrat

och hemställt, deruti statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten gilla och bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Fredrik Zethelius.